І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 22. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ЛЮТОГО 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 3, 1959 No. 22. VOL. LXVI.

НІКСОН ОЧОЛЮЄ КОМІСІЮ БОРОТЬБИ ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ

Вашингтон. — 31-го січня президент Айзенгавер найменував віце-президента Ричарда М. Ніксона на голову комісії, яка складатиметься з членів президентського кабінету і яка буде досліджувати причини інфляції та стабільність цін. В політичних колах говорять про те, що віце-президент Ніксон має вже багато обов'язків іщо його Президент „вишколює" на майбутнього президента країни. Це нове головство Ніксона поставить його найближче до виконної влади. Ця комісія складається з 6-ох членів кабінету і з віце-президента і офіційно називається Кабінетською Комісією Стабільности Цін для Економічного Росту. Це буде постійне тіло, яке буде „вивчати проблему, як втримати розсудливу стабільність цін як основну базу до осягнення постійного збільшування економіки". Ця комісія матиме такі завдання: 1. Вона буде вивчати ті сили, „які впливають на стабільність коштів продукції і цін, щоб запобігти зростові цін". 2. Буде дбати про те, щоб було краще зрозуміння проблем інфляції та рекомендувати таку політику, яка не допустила б до збільшування коштів продукції. Гадають, що для цієї цілі будуть вести публічні переслухання та публікувати звіти, щоб населення „Краще розуміло небезпеку інфляції". Головною ціллю цієї комісії буде ріст економіки країни. Цю комісію встановлено на рекомендацію дотепер ішнього комітету, очолюваного секретарем праці Джеймсом П. Мічелом, який цікавився справою інфляції від серпня 1958 року, і про якого згадував президент Айзенгавер у своєму економічному звіті. Члени цієї комісії, крім Ніксона, є секретар скарбу Роберт Б. Андерсон, головний поштмастер Артур Е. Саммерфілд, секретар рільництва Езра Тефт Бенсон, секретар торгівлі Луїс Л. Стравс, секретар праці Мічелл і д-р Реймонд Солніср. Віце-президент Ніксон, говорячи про інфляцію, сказав був, що „кожний є проти інфляції, але ніхто не є проти причин, які її викликають". Вже давніше Президент був найменував окремий комітет, який очолив д-р Солнієр, і який має дбати про те, щоб в урядових агенціях не ділились такі факти, які причинялися б до збільшування цін і коштів продукції.

Стенс остерігає проти дефіцитового бюджету

Вашингтон. — Директор бюджету Моріс Г. Стенс заявив на Спільній Конгресовій Економічній Комісії, що теперішні дефіцитові бюджети спричиняють те, що в найближчих роках треба буде збільшувати податки, щоб сплачувати федеральне заборгування. Директор Стенс підтримував економічний звіт президента Айзенгавера і закликав Конгрес до „фінансової відповідальности, бо ж дефіцити під час добробуту спричинюють інфляційні тенденції в економіці і подешевшання нашого доляра". Але сенатор демократ із Іллиной Пол Г. Даглес, який є головою цієї комісії, заявив, що президент Айзенгавер, коли говорить про бюджет і економію, то має відкрите тільки одне око, яким бачить небезпеку інфляції, і не хоче звертати уваги на потребу збільшити продукцію та число затруднених.

ПРОФ. Д-Р Р. СМАЛЬ СТОЦЬКИЙ ОДНОДУШНО ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ НТШ В ЗДА

Ню Йорк. — Проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, президент Головної Ради Наукових Товариств ім Шевченка та проф. Маркетського університету в Мілвокі, Висконсин, був однодушно перевибраний на голову Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА на загальних зборах, що відбулися тут у власному домі НТШ при 13-ій вулиці минулої неділі, 1-го лютого. Збори відкрив проф. Роман Смаль-Стоцький, вітаючи приявних, а між ними зокрема д-ра Степана Витвицького, президента УНР в екзилі, запрошуючи його до президії. Раніше, на пропозицію проф. Стоцького, проф. К. Кисілевський за традиційним звичаєм відчитав уривок з „Псальмів" Шевченка. Дальшими нарадами проводила обрана Президія в складі: д-р Вол. Калина — голова, д-р Р. Осінчук і проф. д-р К. Кисілевський — заступники голови, д-р Новосівський і д-р Гриневич — секретарі. Привітання для цих зборів надіслали митрополит Української Католицької Церкви Кир Константин Богачевський і митрополит Української Православної Церкви в ЗДА Іоан Теодорович, український католицький єпископ Стемфорду Кир Амвросій Сенишин, архієпископ УПЦ в ЗДА Мстислав Скрипник, та багато інших. Усні привітання складали: д-р Степан Витвицький від Українського Державного Центру в екзилі, п. Василь Мудрий від УККомітету, проф. д-р Д. Горняткевич від УВАН, проф. д-р В. Січинський від УТІ, ред. А. Драган від УНСоюзу і „Свободи", ред. Р. Купчинський від Т-ва Журналістів Америки

(Закінчення на стор. 3-тій)

В АМЕРИЦІ

● **Недавно часописи повідомляли**, що між президентом Айзенгавером і головним суддею Найвищого Суду ЗДА Ірлом Ворреном зайшло непорозуміння. Президент і суддя Воррен назвали цю вістку видумкою. Пезидент — писали часописи — нібито незадоволений із Філософії права Воррена, а Воррен вважає, що Айзенгавер повинен гостріше виступити в справі об'єднання шкіл.

● **Фахівець від керованих ракет генерал-майор Доналд Дж. Кейн заявив**, що коли справді десь у космічних просторах є якісь живі істоти, подібні до людей, то ми на Землі скорше дістанемо сигнали від них, ніж зможемо їх побачити.

● **Пані Айзенгавер** плянує й цього року разом зі своєю сестрою Гордон Мур перейти двотижневий курс в Іститутї Краси Елизабет Арден в Мейн Ченс в Арізоні. Цим разом вони поїдуть в Мейн Ченс поїздом, а не президентським літаком як минулого року, проти чого протестували деякі американські часописи.

● **У нюйорських банках** в різних місцях приміщень встановляють фотографічні апарати, які автоматично фотографуватимуть бандитів, коли потиснути відповідний гудзик. Таким способом вдалося вже виявити бандита, який пограбував банк у Клівленді, Огайо. Побачивши свою світлину в телевізії, цей бандит сам з'явився на поліцію.

● **Президент Айзенгавер** промовлятиме на прийнятті, влаштовуваному з нагоди 150-их роковин з дня народження президента Абрагама Линкольна, які припадають на 12-го лютого. На це прийняття запрошені, зокрема, два екс-президенти С. Герберт Гувер і Гаррі С. Труман.

● **В новому бюджеті** не передбачено асигнувань на будову двох люксусових пасажирських кораблів, які мали б бути збудовані згідно з ухвалою минулорічного Конгресу.

В КОНГРЕСІ ЗДА ЗАПРОПОНОВАНО СПІЛЬНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ ВІДЗНАЧУВАННЯ 22-го СІЧНЯ

86TH CONGRESS
1ST SESSION

S. J. RES. 20

IN THE SENATE OF THE UNITED STATES

JANUARY 20, 1959

Mr. BUSH (for himself and Mr. JAVITS) introduced the following joint resolution; which was read twice and referred to the Committee on the Judiciary

JOINT RESOLUTION

Authorizing the President to issue a proclamation designating January 22 of each year as Ukrainian Independence Day.

Resolved by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled, That the President is authorized and requested to issue a proclamation designating January 22 of each year (the anniversary of the proclamation which declared the Ukraine to be a free and independent republic) as Ukrainian Independence Day, and inviting the people of the United States to observe such day with appropriate ceremonies.

Вашингтон. — В Сенаті З'єдинених Держав Америки внесено спільну палатно-сенатську резолюцію, яка уповноважнювала б і закликала б Президента ЗДА кожного року проголошувати 22-го січня Днем Української Незалежности в цілій Америці та закликати населення країни до відповідного відзначення того дня, що ним Америка відзначала б роковини проголошення незалежности Української Народної Республіки. Проєкт резолюції вніс сенатор Прескот Буш з Коннектикат у своєму власному імені та в імені сенатора Джекоба Джевітса з Ню Йорку. Резолюцію, що має число С. Дж. (Сенат Джойнт) 20 прочитано два рази в Сенаті і опісля, згідно з процедурою, передано на розгляд правничої комісії. Резолюція, поміщена фотокопія якої подана вгорі, в українському перекладі звучить: Спільна Резолюція, яка уповноважує Президента видавати проклямацію, призначаючи 22-го січня кожного року Днем Української Незалежности. Постановлено Сенатом і Палатою Репрезентантів, зібраними в Конгресі З'єдинених Держав Америки, щоби уповажнити і просити Президента видавати проклямацію, призначаючи 22го січня кожного року (роковини проклямації, яка проголошувала Україну вільною і незалежною республікою) Днем Української Незалежности, та запрошуючи нарід З'єдинених Держав відзначати цей день відповідними церемоніями". Заходи в цій справі були роблені УККомітетом вже від деякого часу.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛАСЯ ДРУГА СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ У ЧЕСТЬ РОКОВИН 22-го СІЧНЯ

Ню Йорк. — Заходами місцевого Відділу Демократичного Українського Координаційного Центру Америки відбулась тут в суботу, 31 січня, в авдиторії Джуніор Гай Скул Академія, присвячена 41-роковинам проголошення самостійности і 40-роковинам проголошення соборности земель України. Після вислухання Американського Гимну, д-р Галій відкрив Академію, після чого відчитано вийнятки з 4-го Універсалу, рішення Української Національної Ради в Станиславові з 3-го січня 1919 р. та Універсалу про з'єдинення з 22-го січня 1919 р. Голова УНРади Іван П. Багряний виголосив промову, в якій переводив тезу, що „модерна історія України не скінчилася актами 22 січня, а навпаки, щойно почалась, — це був початок новітньої епохи". — Другий промовець, кол. міністр УНР проф. Борис Мартос, у спомиах із своїх студентських років з перелому 19 і 20 ст. вказував на тодішні гасла соборности. В мист. частині програми — Ганна Шерей відспівала низку пісень, — хор „Думка" під дириґентурою Л. Крушельницького відспівав дві пісні Стеценка („На степ, на гай" і „Гайдамаки") та марш з „Фавста" Гунода, а Вадим Кіпа відіграв власну композицію „Фантастичні варіяції" та два твори Ліста і наддатки.. М. Дзябенко деклямував вірш О. Колесси „Україні". На фортепіяні акомпаніювали Іванна Прийма і Роман Стецура. Відспіванням Національного Гимну закінчилась Академія, яка відбулася при майже вщерть повній залі. Приявними були м. і. през. УНР в екзилі д-р Степан Витвицький і вдова по кол. президентові Андрієві Лівицькому, М. В. Лівицька.

Українська громада в Клівленді відсвяткувала роковини 22-го січня

Клівленд. — Заходами Злучених Українських Товариств у м. Клівленді, Огайо, відбулась в неділю 1 лютого ц. р. з великим успіхом у залі Линколн Гай-скул у приявності коло 1,200 осіб Святочна Академія, присвячена роковинам 22 січня 1918 і 22 січня 1919 років. Свято розпочалось Американським Гимном, що його відспівала пні Дарія Оленик, після чого Академію відкрив голова Злучених Товариств, адв. Омер Малицький. 4-ий Універсал відчитав д-р Іван Гурко, а Універсал про Злуку — п. Микола Тарасюк. Проклямацію стейту Огайо про проголошення Українського Дня відчитав адв. О. Малицький, а проклямацію посадника міста Клівленду — п. Іван Білинський. Сенатор Франк Дж. Лавше захворів і не міг приїхати, але надіслав довшу депешу і текст приготованої промови, що її хотів виголосити. Головним українським промовцем був проф. Михайло Папп. Дві деклямації виголосили Володимира Кавка („Золотий Гомін" Павла Тичини) і Софія Бура (вірш Миколи Матвієва-Мельника). Співали обидва хори — „Дніпро" під орудою п. Евгена Садовського і „Гомін" під орудою п. Ярослава Барнича.

ЕКЗЕКУТИВА І РАДА ДИРЕКТОРІВ УКК ВІДБУЛИ ПЕРЕДКОНҐРЕСОВІ НАРАДИ

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці і суботи, 30-го і 31-го січня, Екзекутива і Рада Директорів Українського Конґресового Комітету відбули окремо: Екзекутива в п'ятницю ввечорі, а Рада в суботу впродовж дня — свої чергові наради, на яких розглянено і вирішено цілий ряд справ, головно зв'язаних з недалеким Конгресом Американських Українців, що має відбутися в днях 21—23 цього місяця в столиці країни, Вашингтоні.

Збори Ради Директорів, що відбулися в приміщеннях канцелярії УКК в будинку НТШ при 13-ій вулиці, відкрив голова УКК проф. Л. Добрянський, а проводив ними початково президент УКК Д. Галичин, а опісля, з уваги на виїзд п. Галичина до Шикаґо, провід нарадами перебрав проф. Л. Добрянський. Обидва вони, голова і президент, а дальше скарбник адв. М. Пізнак як і голови поодиноких комісій: публікаційної — д-р М. Стахів, організаційної — ред. В. Мудрий, молоді — п. Й. Лисогір, склали звіти з діяльности. В імені Контрольної Комісії, яка перевела передконґресову перевірку в січні, звітував її секретар п. Ів. Винник, подаючи рівночасно ряд практичних вказівок та рекомендацій щодо майбутнього ведення праці і діловодства УКК. Усі звітодавці, як і опісля в дебатах над звітами, стверджували головно помітний упадок жертвенности громадянства на цілі УКК, хоч праця цієї політичної репрезентації постійно посилюється і постійно дає все кращі результати. З кінцем січня було в касі УКК неповних 8 тисяч долярів, а впродовж січня ці фонди ще зменшились, не зважаючи на недалекий Конґрес. Тим самим, справа фондів мусить бути тепер одною з центральних проблем УКК, бо без цих фондів важко буде продовжувати ту велику працю, що її веде ця централя тепер та плянує на майбутнє. Усі учасники нарад однодушно погоджувались, що саме тепер, перед Конгресом. Треба апелювати до громадянства, щоб воно якнайінтенсивніше підтримало працю УКК, що дає без порівняння більші результати, ніж можна б очікувати від витрачуваних на неї фондів. В дальшому ході нарад намічено, згідно зі статутом, склад виборчої, резолюційної та інших конґресових комісій, що буде запропонований Конґресові. Обговорено також ряд проблем, що будуть чи можуть бути предметом нарад Конґресу. Екзекутива і Рада УКК однодушно погодились, що недалекий Конґрес повинен бути в першу чергу великою маніфестацією однаковоєдности американських українців, як і їх рішучости докласти максимальних зусиль для допомоги українському народові в його визвольних змаганнях. Масова участь в Конґресі представників наших центральних установ і місцевих організацій, до якої ще й цією дорогою УККомітет закликає, повинна до цього відповідно причинитись.

В Ню Йорку відбувся Всеамериканський З'їзд Об'єднання Товариств „Зарево"

Ню Йорк. — В днях 31 січня і 1 лютого ц. р., відбувся в Ню Йорку, в залях українського Інституту Америки Всеамериканський З'їзд Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево". В з'їзді взяло участь 79 осіб, в тому 45 членів „Зарева" із ЗДА і Канади. Відкрила з'їзд в імені підготовчого комітету п-ні Раїса Шило-Бакум і нарадами проводила президія у складі: Павло Дорожинський, як предсідник, Лев Винницький, як заступник предсідника і Оксана Пісецька та Анна Процик, як секретарі. Після прочитання привіту від полк. Андрія Мельника вітали З'їзд д-р Ярослав Падох — від УНСоюзу, п-ні Ольга Кузьмович від Крайової Пластової Старшини ЗДА, ред. Б. Кравців, ред І. Кедрин від „Свободи", президент УНО в Канаді Микола Плавюк, голова СУСКанади Л. Винницький, К. Савчук від СУСТА, Ст. Хемич від ФКУ, як теж представники студентських та молодечих організацій ТУСМ, СУПА, ОДУМ і МУН. В першому дні нарад були виголошені доповіді про „Пройдений шлях Зарева" (Микола Плавюк), „Пресово-видавничі справи" (Марко Антонович) і „Завдання Зарева та можливість праці на майбутнє (д-р Михайло Данилюк). Після доповідей відбулася широка дискусія. В другому дні нарад, присвячених уже організаційним справам, учасники з'їзду вислухали в яких взяли участь тільки члени Об'єднання „Зарево", „Слова до академічної молоді" проф. Олександра Неприцького - Грановського і доповідей Павла Дорожинського про сьогоднішній стан об'єднання „Зарево", д-ра Петра Стерча про стипендійний фонд ім. О. Ольжича і про Зарево на студентському форумі. Цього ж дня обрано органи Об'єднання „Зарево" в ЗДА. до управи увійшли Володимир Бакум, як голова Павло Дорожинський, як заступник голови, Михайло Герець, як секретар. Адріян Стецик, як орг. референт й Анна Процик, як фінансовий референт. До Контр. Комісії були обрані Олена Луцишин, Дмитро Січ й Оксана Пісецька. До Товариського Суду: Михайло Белендюк, Володимир Процик і Дмитро Фурманець.

На большевицькому конґресі в Москві признають існування „вибуялого націоналізму" серед народів СССР

Москва. — Нурідтін Мухітдінов, член президії компартії СССР, спеціяліст в азійських і африканських справах який в мин. році їздив до Каїро до єгипетського президента Нассера, у своїй промові на московському комуністичному конґресі в минулу п'ятницю таврував „вибуялий націоналізм", що його прояви, мовляв, збереглися до цього часу серед „менших народів" Совєтського Союзу. Він не називав ніякого народу ні країни за іменем, але покликався на намагання національних республік, складових частин СССР, ставити економічні потреби своїх країн перед потребами Сов. Союзу. У культурній ділянці цей „націоналізм" проявляється в „ідеалізуванні феодальної минувшини" коштом „геройської" історії Совєтського Союзу. Мухітдінов не називав Нассера ані Тіта, але в прозорому натяку на менше розвинені країни і на бажання „декого" плекати свої „вузьконаціоналістичні і шовіністичні інтереси", перестерігав Об'єднану Арабську Республіку, Індонезію й інші країни, що їх тепер об'їздить Тіто, щоб вони не вірили словам Тіта. „Ревізіоністи хочуть посіяти недовір'я до Совєтського Союзу і інших соціялістичних країн" і в цій цілі, мовляв, поширюють фальшиві вістки, самі злигавшись з „імперілістами".

ДОЛЛЕС ВИЇЗДИТЬ ДО 3-Х ЗАХІДНІХ СТОЛИЦЬ В ЕВРОПІ

Джан Фостер Доллес

Вашингтон. — Державний секретар Дж. Фостер Доллес заявив, що він їде до Лондону, Парижу і Бонну для переведення розмов, в яких буде обмірковане „можливість" відбуття конференції з Совєтами у справі Німеччини. — Державний секретар виїде у вівторок 3-го ц. м. Його подорож стоїть у безпосередньому зв'язку з теперішньою кризою, що вийшла внаслідку совєтського дипломатичного наступу і погроз щодо Берліну, як теж у зв'язку з перебуванням Мікояна в ЗДА і виступами совєтських провідирів на комуністичному з'їзді в Москві. В минулу суботу Доллес, промовляючи на бенкеті у зв'язку з річними зборами Товариства Адвокатів (Адвокатської палати) в Ню Йорку, вказав на потребу покликання до життя якоїсь іншої організації, ніж Об'єднані Нації, яка вміла б краще дбати за стосування права в міжнародних відносинах. Доллес звернув увагу на дві „концепції миру" в нинішньому світі: мир через право, що його тремається демократичний світ, і мир через насильство, що його тримаються комуністично-диктаторські держави. Прикладом совєтської відмови виконувати далі свої міжнародні зобов'язання що до Берліну Доллес ілюстрував совєтську поведінку, яка не рахується з міжнародними зобов'язаннями, якщо тільки вони вважають, що можуть їх у відповідному моменті відкидати. Доллес поручав рішучішу поведінку з такими совєтськими актами. В офіційному комунікаті про виїзд Доллеса до столиць західньої Европи підкреслюється, що не зайшло нічого особливо негайного, що викликало б потребу такої подорожі, але, що уряди всіх трьох західних великодержав погодились, що безпосередній контакт був би корисний. Наприкінці минулого тижня французький уряд висловився проти конференції міністрів закордонних справ „чотирьох великих" перед кінцем травня ц. р., бо це, мовляв, вказувало б, що Захід лякається совєтської погрози, що поставила була кінець травня за ультимативний термін для перетворення західнього Берліну у „вільне місто". — Президент Франції ген. де Голь на цілій лінії підтримав становище західньо-німецького канцлера Аденауера щодо об'єднання Німеччини на базі вільних виборів. Коли Англія є тепер найбільш поквапна до конференції з большевиками, то найгостріше супроти Москви ставиться тепер Франція.

Мадярщина погрожує „звуженням діяльности" амбасади ЗДА

Будапешт. — Комуно-мадярський уряд загрозив нотою з суботи 31-го січня ц. р., що він „обмежить діяльність американської амбасади" в Будапешті, не подавши ближче, що він думає під цим „обмеженням". Ця заява мадярських комуністів прийшла безпосередньо після того, як Америка відіслала мадярську ноту, що в непристойно-напастливому тоні вимагала „знормалізування" мадярсько-американських взаємин. У Будапешті ЗДА не мають амбасадора від часу мадярської революції. Головною причиною гніву мадярських комуністів є перебування в амбасаді ЗДА в Будапешті від осени 1956 року кардинала Міндсенті.

УВАН у ЗДА вшанувала 125-річчя з дня народин Володимира Антоновича

Ню Йорк. — 125-річчя з дня народин основоположника української новітньої історіографії, видатного історика й археолога і водночас громадського діяча Володимира Антоновича відзначила Українська Вільна Академія Наук у ЗДА врочистою пленарною конференцією, в якій взяло участь понад 100 осіб з українського наукового і громадського світу, як теж представники інших національностей. Відкрив конференцію, яка відбувалася в неділю дня 1-го лютого ц. р., в залі Українського Інституту Америки, президент УВАН проф. Михайло Ветухів. Про ролю і заслуги Володимира Антоновича для української історіографії, що був не тільки „родоначальником династії українських істориків", але й — за словами Михайла Грушевського — „великим майстром української історії" — говорив в основній доповіді відомий український історик і наслідник проф. В. Антоновича на катедрі історії в київському Університеті, проф. Олександер Оглоблин. Про зв'язки Вол. Антоновича з Галичиною і його заслуги для розвитку української науки там доповів у короткій і речевій доповіді д-р Леонід Соневицький. Цікаву доповідь, базовану на нових матеріялах, про політичні позиції Володимира Антоновича в 60-ті роки мин. сторіччя, про його участь в польських студентських громадах і про його перехід до українства виголосив проф. Володимир Міяковський й із спогадами й інформаціями про Вол. Антоновича, як археолога,, поділився з присутніми проф. Лев Чикаленко. Була передбачена ще доповідь д-ра Л. Винаря про „Погляди Володимира Антоновича на генезу і ріст козаччини", але доповідач був перешкоджений і на конференцію не зміг прибути. В конференції взяв участь внук Володимира Антоновича — Марко Антонович з Монтреалу.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** заявив, що його попередник, померлий Папа Пій XII, напевно стане кандидатом на канонізацію. „Але поки він буде проголошений святим — він був і насправді є святим". — заявив Іван XXIII на збірній авдієнції 6,000 паломників.

● **В Бірмі** заарештовано двох парляментарних послів, які постачали зброю і харчі комуністичним партизанам, що борються проти тамошнього уряду, переховуючись в джунґлях.

● **У північному В'єтнамі** комуністи поширили плітки про навмисне затруєння харчами 1,000 політичних в'язнів у південно-в'єтнамських концентраційних таборах. Комуністичні власті зорганізували по всьому Північному В'єтнамі масові демонстрації проти демократичного правління Південного В'єтнаму. Південно-В'єтнамський уряд рішуче ці плітки заперечує.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАШІ БУДНІ

У зв'язку з роковинами 22-го січня, наша українська спільнота в цій країні впродовж останніх двох тижнів переживала справжні свята. Синьо-жовті українські прапори, що, побіч зоряних американських, повівали на стейтових капітолях і міських ратушах, молитви за Україну, що їх провели українські духовники в обидвох палатах Конгресу З'єдинених Держав, блискучі виступи багатьох конгресменів і сенаторів в обороні українського права на волю і державну незалежність, проклямації днів української незалежности в багатьох стейтах і містах та численні свята-академії в наших громадах — це ті святочні шати, в які наша спільнота одяглася і якими пишається.

Усе це, без сумніву, величезні досягнення і оправдана причина багатьох надій на краще майбутнє. Проте, свята святами, але люди живуть головно буднями, і цим нашим будням варто віддати деяку увагу під свіжим враженням свят.

Цього року ми відзначили 41-ші роковини проголошення незалежности Української Народної Республіки і 40-ві роковини проголошення соборности Української Держави, підкреслюючи власне цю соборність. Величезна більшість українських громад відзначила ці роковини достойно, спільно і справді соборно. Не дійшло тільки до консолідації в цій справі в двох великих українських осередках. Очевидно, що подвійне відзначування в одній громаді навіть роковин соборности не було б жадною трагедією, але трагедією треба вважати ті причини, що спонукали згадані громади до поділеного їх відзначування. Не входячи далі в ці причини і не обвинувачуючи за такий стан жадну поодиноку групу людей, можемо тільки ствердити, що в таких випадках, виразно шкідливих для нашої спільноти і нашої справи, ніхто не має рації і таке святкування нікому не приносить слави. Своєю суттю воно нагадує друковану в деяких шоферських підручниках „посмертну згадку" про того автоводія, що обстоював на своїм „праві дороги", спричинивши цим колізію, в якій згинув так само, як і той, що того права не мав.

Інший прояв наших буднів переживала недавно наша громада в Ню Йорку у формі своєрідної „партизанки на давнтавні" — як це дехто називав. Саме в той час, коли до цієї країни приїхав на відвідини другий „найрівніший між рівними" совєтський душогуб Мікоян, коли підготовлялись для відзначення роковин 22-го січня, коли ведеться інтенсивна підготова, щоб недалекий наш Конґрес у Вашинґтоні став справжнім вільним і могутнім голосом вільних українців, в той же час група людей відгребала прогомонілу вже над нашими головами справу „хвильовізму" і доклала всіх зусиль, щоб зробити з неї головну проблему дня. Очевидно що кожна проблема повинна бути розв'язана і виявснена, але також правда, що для розв'язання кожної проблеми є свій час і відповідна процедура.

Буденщиною віє ще й від повідомлень з канцелярії Українського Конґресового Комітету, хоч, з уваги на недалекий Конґрес, там уже від деякого часу повинні бути справжня передсвяточна „гарячка", головно у вписуванні в книжки датків і пожертв до Народного Фонду. Маніфестаційне відзначення роковин 22-го січня в Конґресі ЗДА, всі ті українські прапори на урядових будинках і багато з того, про що згадано на початку, не є для нас і для української справи жадною манною з американського неба, а є тільки результатом величезних зусиль і наших громад, і нашої політичної централі — УККомітету. Ці зусилля вимагають Фондів, що їх повинні скласти ми, американсько-українська спільнота. Тим часом, у цьому відношенні наші будні стають щораз буденніші.

Власне цю останню буденщину, яка може бути у відповідній мірі зв'язана також з іншими згаданими й не згаданими буднями, ми повинні в першу чергу переломити, і то вже негайно. Ще бо тільки три тижні відділяють нас від нашого найбільшого громадського свята, від чергового Конґресу американських українців, який відбудеться в столиці країни в днях 21-23 лютого. Ми мусимо докласти всіх зусиль, щоб цей Конґрес став справжнім святом для української визвольної справи і щоб з нього наша центральна політична репрезентація, УККомітет, вийшов із ще більшим авторитетом, ще більшим престижем, ще більшою працездатністю. Цього бо вимагають від неї і від нас усіх величезні завдання, які ще стоять перед нами, найкращі інтереси нашої прибраної американської батьківщини і нашого рідного українського народу.

ПРЕЗИДЕНТ І ЙОГО ПАРТІЯ

Від непам'ятних часів зобов'язує неписаний закон ,що, після прогри, у таборі, який програв, починається заколот. Починається шукання винуватців прогри, при чому настрої пригнічення й огірчення не сприяють спокійному й об'єктивному аналізуванню причин і підведенню висновків. Тож, всупереч логіці, яка диктує програній стороні усуцільнити свої ряди, завести „згоду в сімействі" і спільними зусиллями намагатися здобути втрачені позиції, — зобов'язує інша „логіка", яка диктує посилення внутрішних суперечок.

Коли в 1952 році виграв вибори Д. Д. Айзенгавер, „стара ґвардія" в Республіканській партії якось проковтнула гірку пігулку, що до Білого Дому ввійшов він, Айзенгавер, а не тодішній кандидат „старої ґвардії" з популярним прозвиськом „Містер Ріпабликен", Роберт А. Тефт. Осолодою був факт, що все ж республіканці прийшли на зміну 20-річній адміністрації демократів. Внутрішньо-партійну гармонію зберігав сам покійний сенатор Тефт, людина великого розуму, такту й персонального авторитету, який, бувши лідером республіканської більшости в Сенаті, льояльно співпрацював з Президентом. Після його смерти й приходу на його місце сенатора Вільяма Новленда ці відносини дещо попсувались, що виявилось в голосуванні у Конґресі: без підтримки поважної частини демократів республіканський уряд ніяк не міг би проводити своїх законопроєктів. Але перед виборами 1956 року кожному республіканцеві без вийнятку було цілком ясно: якщо Республіканська партія має шанси виграти — вона може осягнути це тільки з Айзенгавером. І дійсно, вона зберегла за собою Білий Дім, але втратила більшість у Конґресі. Внутрішні відносини від цього в партії не покращали. Брак внутрішньо-партійної дисципліни виявився найяскравіше на прикладі виборів 1958 року в традиційно республіканському стейті Каліфорнія, де, головно з вини внутрішньо-партійного суперництва за становища губернатора і сенатора — втрачено їх обидва з користь демократів.

Хоч восени минулого року поразки в виборах зазнали передусім кандидати з республіканської „старої ґвардії", а єдиним для республіканців світлим моментом була перемога кандидата Рокефеллера, на губернатора в Ню Йорку, саме з „ліберального" крила партії, проте якраз праве крило цієї партії виступило з найгострішою внутрішньо-партійною критикою. Вони звернули її проти особи — президента Айзенгавера, фактичного голови партії, ідеолога т. зв. модерного республіканізму. Цей рідкий в історії політичних партій рідкий виступ видатних партійних діячів проти свого лідера, що водночас займає найвище в державі становище, стався минулого тижня на з'їзді Крайового Комітету Республіканської партії в Ди Мойн, в Айові. През. Айзенгавер звернувся до того з'їзду з письмовим закликом посилити працю, порівнявши нинішній стан в Республіканській партії із слоном, символом партії, що прокидається з зимового сну тілький на короткий час в році, — безпосередньо перед виборами. Голова Конґресового Кампанійного Комітету Ричард М. Симпсон і голова такого ж Сенатського Комітету Беррі М. Ґолдвотер відповіли на заклик Президента різким закликом на його адресу, щоб він „подав і послідовно заступав заяву про принципи, на яких маємо стояти". Конґресмен Симпсон одверто закинув Президентові, що він, Президент, вінен у тому, що „мільйони американців, які дивляться на Республіканську партію, прагнуть проґресивного лідерства і ясного зрозуміння наших цілей на дальшу мету".

В минулу середу на останній пресовій конференції заінтерпельовано Президента в цій справі. Він відповів різко, що особи, які роблять подібні закиди, видно, не читали чи не розуміли його шістьох звернень Про стан Унії, підтриманих бюджетовими проєктами, двох сформулювань республіканської плятформи і численних інших заяв у цій справі. За словами Айзенгавера, він старався дати Америці „помірковане правління"; це доля кожного політика, який іде серединою дороги, що його атакують з обох боків; такий прикрий стан є природним станом, що його треба приймати.

Як бачимо, консервативне крило Республіканської партії вважає, що ліберальний курс політики Айзенгавера завинив у невдачах, які з черги спричинили утрату популярности в народі. І навпаки: представники цього ліберального крила, ввійшовши у пропорційно більшому числі до Конґресу, відсунули від проводу Джозефа Мартіна зі „старої ґвардії", а вибрали своїм лідером Чарлза Галлека. Провідники Республіканської партії вважають, що для перемоги цієї партії у виборах в 1960 б. вони мусять зліквідувати всі внутрішні спори, виступати одностайно і з таким обличчям, яке не викликало б ні в кого найменших сумнівів. Вони вважають, що це може статися тим більше що на сумнівів. Тим паче, що на тлі грізної міжнародної ситуації різниці між двома крилами в Республіканській партії — не істотні.

І. Смолій

РЕЛІГІЯ І БУНТАРІ

Які б думки не викликав недавній голосний виступ одного з наших письменників проти релігії, одне певне — цей виступ звернув нашу увагу на забуту ділянку.

Справді ,наче за якоюсь тихою умовою в останніх десятиріччях писати на тему релігії залишено релігійним журналам. Очевидно не було часу займатися справами віри в добу, коли з такою пристрастю кувалися символи віри новітніх політичних доктрин-релігій, із спалахами любови й ненависти, з видовищами, що нагадують давні колізеї, катакомби чи хрестоносні походи.

Релігії в цих новітніх політичних символах віри відведено один рядок. Її або заперечено зовсім, або визначено їй підрядну, утилітарну функцію в модерному суспільстві. Тож не диво, що й сьогодні в журналах з світоглядовою настановою найменше місця дано релігійним питанням. Послідовно журнали молоді, зокрема наші, оминають ці теми, ніби вже все розв'язано, все розміщено ідеально в гієрархії вартостей. Очевидно, що це аномалія, бо молодь з природи — бунтар, бо повнокровна, буйна молодь прагне відкривати й відкриває світ для себе кожний раз наново, бо віра — це справа, яку треба здобувати кожному для себе індивідуально, яку треба пережити й боронити. Обурюватися по-тартюфськи на тих, що її заперечують, замало.

Це дивоглядне трактування релігії з одночасним твердженням про відродження релігії — явище загальне. Прикладом такого конфузу, змішання чи підміни понять та сумбурних концепцій може послужити минулорічна книжкова поява: Колін Вилсон „Реліджен енд ди ребел". К. Вилсон, автор голосної в свій час книжки „Автсайдер" і член літературної групи „Ди енгрі мен".

„Релігія і бунтар" — зразок, яка безпомічна сьогодні молодь у релігійних питаннях. Доктринерство політичних течій штовхає її до схематизації всього, над чим призадумається, а утилітарний погляд на релігію каже сполучувати несполучне. К. Вилсон, затривожений за Шпенґлером долею Заходу, стає визнавцем модерного екзистенціалізму. Хоч тут же змагає він сполучити несполучне, заявляючи, що його екзистенціалізм охоплює ширше поле як думали Кіркеґард, Гайдеґґер чи Сартр, бо його екзистенціалізм зближений до концепції Ґете, висловленої поняттям „Більдунґ".

Але ледве чи можна ставити фавстівську людину — символ европейської культури, поруч з невротиком Сартра.

Екзистенціалізм всилу фізичних законів виповнив у К. Вилсона духову порожнечу; він є у нього своєрідною релігією. Вилсон уважає, що „екзистенціалізм відіграє ту саму ролю в XX сторіччі, яку відіграло християнство в Римській імперії в 1-му сторіччі", і у висліді відродження Заходу почнеться від екзистенціалізму.

Створивши раз тип „автсайдера", бунтаря, дивака, що стоїть поза існуючим суспільством і заперечує все, у що те суспільство вірить, К. Вилсон підтягає під це поняття всіх і вся, на кого попаде у своїй справді широкій лектурі. У висліді, дякуючи цій схемі, бунтарями-диваками стають не тільки Рільке, Фіцґеральд і Рембо, але й св. Августин, Бем, Паскаль, Сведенборґ, Кіркеґард, Б. Шов, Вайтгед. Секретом К. Вилсона є, як можна зводити під одне поняття бунтаря-дивака такі різні індивідуальності і, ще дивніше, ілюструвати ними свою екзистенціалістичну релігію. Життя містиків, велетнів науки й віри, аналізує К. Вилсон докладно. Але з якою метою? Створюється враження, ніби К. Вилсон десь, що, заглибившись у життя й писання Паскаля чи Сведенборга, й собі попаде в транс, а в цьому стані перестрибне логічні премісии, яких йому бракує в його концепції, заспокоїть своє молодече серце, що все таки прагне віри.

Зворушливо читати його зазваги й висновки ,бо в них розкрита вся трагедія тієї молоді, яка, залишена сама на себе, нездібна зрозуміти того, що читає. Як безцеремонно спрощує К. Вилсон факти, може послужити його твердження, що „перших дев'ять книг „Сповіді" св. Августина є документом „автсайдера", отже бунтаря, коли на ділі, у перших книгах „Сповіді" св. Августин — „інсайдер", типовий представник золотої молоді в римській провінції. А ось як сприймає ця молодь, наслухавшись політичних доктрин, св. Письмо: „При читанні св. Письма стає зразу очевидним ,що Ісус був типовий актор — демагог: У нього багато більше спільного з Гітлером, як з Рамакрішною" (стор. ор. 134). Коментар тут справді зайвий.

„Релігія й бунтар" вибором теми й захопленням містикою є остаточно не запереченням релігії, а виявом релігійного голоду. Вона навіває думки, що й українській молоді, зокрема після такого колосального духового спустошення, якого наніс і наносить большевизм, на релігійно-світоглядові теми говорити треба.

Мікоян пропонує Америці 7-річний торговельний договір

Москва. — Анастас Мікоян, промовляючи на суботнішньому засіданні 21-го Конґресу компартії СССР у Москві, заявив, що Совєти готові підписати з Америкою торговельний договір на три, п'ять чи сім років. Мікоян жалівся, що Америка зірвала торговельний договір в 1951-му році, підписаний ще кол. президентом Рузвелтом. Однак водночас Мікоян признавав, що в своїх розмовах в Америці не чув від американських політиків і державних мужів про політику „стримування" ані „відплати" та що — мабуть — (говорив Мікоян) американські провідники готові на „мирне співіснування". Мікоян не сказав нічого ближче про мировий договір, що його хотіла б мати Москва, лише заявив, що долярами, що їх вона осягнула б за свої товари, вона фінансувала б свої закупи в Америці. Мікоян казав, що Совєти зробили б в Америці „великі замовлення". Звітуючи про свої розмови в ЗДА, Мікоян твердив, що багато американців нарікали перед нем на холодну війну та здрігалися на згадку про вибух нової війни.

ГОЛОС ІЗ-ЗА МОГИЛИ

(Невідомий твір Людмили Старицької-Черняхівської про Гетьмана Івана Мазепу)

У 1941-му році загинула, розстріляна під Києвом московськими енкаведистами, видатна українська письменниця і діячка, Людмила Старицька-Черняхівська, дочка видатного українського поета і драматурга Михайла Старицького, народжена 1868 року, одна з найкольоритніщих постатей в українському житті кінця XIX і першої половини XX віку, один з найбільш безкомпромісових представників українського незалежницького руху того часу.

У 1929 році Людмила Старицька-Черняхівська, разом з Єфремовим, Ніковським і багатьма іншими, була засуджена у відомому процесі Спілки Визволення України в Харкові. Її виступи на цьому процесі, її репліки суддям і прокураторам були такі мужні й такі достойні з національного становища і такі відмінні в хорі більшости оборонних заяв і промов, що викликали загальний респект до непримирливої української діячки не тільки серед своїх, але й серед ворогів. У своїх відповідях „громадському обвинувачеві" Любченкові вона, вимагаючи всебічного розвитку української національної культури, не завагалася покликуватися на конституцію мазепинця Орлика і називати Головного Отамана Петлюру героєм, який „прапора не покинув і з прапором сконав". Совєтський суд був примушений тоді засудити її лише умовно і незабаром після того звільнити з в'язниці. Але цей процес і горда постава Людмили Старицької-Черняхівської були тільки початком нелюдських переслідувань, що їх мусіла зазнати понад 60-річна жінка і мати. Проти Старицької-Черняхівської поведено таку нагінку, що всі знайомі і навіть рідні мусіли від неї відсахнутися. Згодом большевики заарештували дочку письменниці, Вероніку, яка збожеволіла у в'язниці. Потім помер від важких переживань і горя чоловік її, лікар Черняхівський, і нарешті — в липні 1941 року — постигла її смерть з рук московських енкаведистів.

Як мало хто з українських постатей двадцятих і тридцятих років Людмила Старицька-Черняхівська заслуговує на одно з перших місць у пантеоні українських творців і діячів того часу. Заслуговує не тільки своїм мужнім і безкомпромісовим ставленням до московських окупантів, їхніх намісників та вислужників в Україні ,але й своєю літературною творчістю, в якій вона до кінця свого життя залишалася вірною ідеї української суверенности. На жаль, про неї, що могла б бути прикладом для сучасних і майбутніх поколінь, і про її літературні твори сьогодні навіть серед українців у вільному світі мало хто знає і мало хто згадує. І це в той час, коли Москва докладає всіх зусиль, щоб пам'ять про неї викреслити зовсім і з історії України, і з історії української літератури.

В поцейбічних українських енциклопедіях і в літературних оглядах згадується Людмилу Старицьку-Черняхівську, як поета і драматурга, але її твори, особливо такі, як історичні драми „Гетьман Петро Дорошенко", „Богдан Хмельницький", „Милость Божа", залишаються для сучасного українства у вільному світі цілком невідомими. Забута й сама постать письменниці, не зважаючи на спроби (Ірини Книш, Яра Славутича) пригадати її українцям на еміґрації. Щойно останнім часом передруковано (в журналі і окремим виданням) її драматичну поему з визвольних змагань козацької доби „Останній сніп", і щойно з початком цього року Організація Оборони Чотирьох Свобід України разом із книгарнею „Говерля" видали фотодруком її історичну драму „Іван Мазепа".

Видання цієї драми є ревеляцією з багатьох оглядів. До останнього часу ця драма залишалася цілком невідомою не тільки для загалу читачів, але навіть і для літературознавців. В Укр. Заг. Енциклопедії і Енциклопедії Українознавства, в огляді М. Глобенка, про неї не було й згадки. Не знав про неї нічого і Яр Славутич, пишучи сильветку письменниці в антології „Розстріляна Муза" (1955).

Драма „Іван Мазепа" видана була кооперативним видавництвом „Рух" у Києві в 1929 році, значить безпосередньо перед заарештуванням Людмили Старицької-Черняхівської й інших членів СВУ, з дуже характеристичною поміткою на першій сторінці: „Згідно з постановою Вищої Науково-Репертуарної Ради при Відділі Мистецтв Головполітосвіти НКО УСРР з дня 1/III - 1927 р., Но. 4680 до вистави по державних театрах дозволено з умовою показати соціяльну ролю Мазепи ближче до історичної правди". Треба думати, що, не зважаючи на таку застережливу „апробату", книжку негайно після її появи або навіть ще й перед видрукуванням усього накладу сконфісковано, і що збереглося може всього лише кілька примірників, між ними й той, що його врятував і приніс для видання в книгарню невідомий український еміґрант, виконуючи велике діло повернення українській літературі забутого твору Людмили Старицької-Черняхівської.

Драма „Іван Мазепа", на думку підписаного, один з найкращих і найсильніших творів про гетьмана Івана Мазепу в українській літературі. Написана ця драма на 5 дій і 9 одмін. Іван Мазепа виведений у ній не тільки як щирий український патріот, але й як політик та дипломат великого формату. Дуже цікаво, з бажанням справедливо і достойно з'ясувати ситуацію на Україні на переломі 17 і 18 сторіч, представлена в драмі зустріч Мазепи з полковником Семеном Палієм і їх пізніші взаємини. Основний сюжет — любов між Мазепою й Мотрею Кочубеївною — представлений з гідністю не тільки людською, але й національною. Тенденція всієї драми одверто і яскраво антимосковська — так що іноді просто можна дивуватися, як така річ появилась в умовах підсовєтського режиму і комуністичної цензури. Зміст „Івана Мазепи" змушує догадуватися, що ця драма була однією з причин ув'язнення її авторки. Єдине застереження можна мати тільки щодо закінчення драми, в якому гетьман Мазепа помирає добровільно, від отрути, чого не вимагає ні основний задум, ні ідея твору, і що, зрештою, цілком незгідне з історичною правдою: помер гетьман Мазепа від великої втоми і горя, спричинених поразкою.

В загальному треба сказати, що видання цього твору Людмили Старицької-Черняхівської в 30-річчя його появи є водночас одним із тривких доказів пієтизму для славного Гетьмана, 250-річчя якого відзначає цього року зорганізоване українство в усьому вільному світі. Треба тільки побажати, щоб чергове видання цього твору було вже не фототипічне, але з відповідною передмовою та коментарями, в оформленні, що відповідало б в усьому пам'яті Великого Гетьмана і було б гідним вшануванням героїчної постаті нашої сучасности — Людмили Старицької-Черняхівської.

Богдан Кравців

Наталія Дорошенко-Савченко

БІБЛІОТЕКА Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ

(З нагоди 90-річчя Т-ва „Просвіта" у Львові)

(3)

Великою перешкодою для дальшого розвитку бібліотеки було її приміщення на третьому по-американському, а на другому по-европейському поверсі. Мало того, було воно в самому кінці будинка, так що треба було пройти всю ґалерію, ввечері темну, та ще двоє сіней, до яких вело кілька приступок. Це відбивало охоту в нових читачів, які мусіли блукати й шукати бібліотеки. Значно пізніше д-р Брик зарядив передати найбільш почитні книжки униз, в книгарню „Просвіти", що мала вхід на партері з Руської вулиці, і там їх випозичали М. Таранович та І. Полюга. Тоді справа „живої бібліотеки", звичайно, загинула. Нагорі в старому приміщенні залишилися переважно наукові книжки.

В книгарні, безумовно, було зручніше для читачів, але те, що невільно було купувати новинок, гальмувало розвиток випозичальні, також урядовці книгарні не завжди мали час служити читачам порадами.

Незадовго перед другою світовою війною бібліотеку перенесено нижче, по-американському на другий поверх. На той же поверх перенесено й „Просвіту" з усіма її відділами, за винятком адміністрації „Життя і Знання", що за браком місця внизу залишилася на другому поверсі, поруч із редакцією „Діло". Адміністрацію „Життя і Знання" завідував тоді бл. п. Андрій Петренко.

Треба згадати, що зверхнім тілом над бібліотекою була ще Бібліотечна Комісія. В останніх часах до неї належали, крім представника від Головного Виділу, д-ра Володимира Рев'юка, такі особи: д-р Василь Сімович, д-р Віталій Левицький, п. Володимир Дорощенко, бібліотекарка і ще одна особа, не пригадую хто. Завданням Бібліотечної Комісії було визначати напрямні праці, виробляти бібліотекарські друки тощо. Рішення її йшли на затвердження Головного Виділу через д-ра В. Рев'юка. Найближчу участь у житті бібліотеки брали, крім самого д-ра Рев'юка, д-р Віталій Левицький. Сам фахівець-бібліотекознавець він давав нам цінні поради. В журналі „Життя і Знання" пару сторінок в кінці присвячувалось бібліотечним справам. Тут подавалося вказівки з ділянки бібліотечної техніки та різного роду поради бібліотекарям.

Тепер оповім про один випадок, що міг скінчитися сумно може й не тільки для бібліотекарки. Як уже згадувано, в бібліотеці був відділ сконфіскованих книжок, що стояли в окремій замкненій шафі, ключ до якої переховувався у бібліотекарки. Молодь цією шафою дуже цікавилася, хоч би й тому, що це був заборонений овоч — націоналістичні видання, які надходили переважно з Праги. Правда, дурна польська цензура забороняла навіть такі твори, як „Славні побратими" Кащенка та „Козацька помста" Чайковського.

Шафа мала скляні дверці, і на корінцях книжок, що стояли в ній, можна було прочитати їх назви. Тож не тільки помічники могли бачити їх, але й читачі, що очікували на замовлені книжки. Цих хлопців дуже дивувало, чому ці книжки заборонені. тим паче, що дехто з старших читав їх, поки поляки не додумалися їх сконфіскувати. Я вияснювала справу просто: цих книжок позичати не вільно, бо інакше закриють бібліотеку і бібліотекарка буде відповідати. Та ручителями за окремих хлопців почали виступати найдовіреніші найсолідніші помічники, на слово яких можна було покластися. Тож я таки стала позичати ті книжки. Признаюсь, мені й самій грішним ділом хотілося, щоб молодь читала їх.

Ну, з цим не вийшло ніяких непорозумінь. Одначе, моїх ідейних хлопців цікавила „Націоналістична Думка". Вона була старанно комплектована, але не була вписана до спільного інвентаря і не пропечатана, так що коли б польське НКВД зловило когось із нею, то це не мало б підстав обвинувачувати бібліотеку. Хіба б сам признався. Я дуже добре простудіювала всіх моїх помічників, їх психіку і твердість волі. На їх прохання давала заповітний ключ, а вони брали те, що їм треба. Тут я мушу перепросити нашого милого директора Семена Маґаляса. Коли воєвідство зажадало вилучити недозволені книжки, він приніс мені їх список і попросив, щоб я нікому їх не випозичала. Я дала слово, але, признаюсь, скривила душею.

Отже, був у мене помічник Осип Іванчук. Дуже милий хлопець, рум'яний, як дівчина і такий сором'язливий, що коли бувало завстидається, то червонів, як мак. Одного разу й він попросив мене позичити йому два числа „Націоналістичної Думки". Я сказала: „Добре, але ви знаєте, що це значить, коли поліція захопить ці видання у вас? Мало того, що вас виженуть із гімназії, але ще й судитимуть. А як скажете, що то я позичила вам, то я на суді скажу, що це неправда". — Він дав мені слово чести, що нікому не скаже, де дістав заборонену літературу, і запевнив мене, що мені нема чого боятися, бо він нікуди не замішаний і ревізії в нього не буде. Минув якийсь час. Щось не приходять урядувати до бібліотеки Кивелюк, Охримович, Іванчук і Герета. Я подумала: невже всі відразу захворіли? Минув здається, ще тиждень, а може й два, з'являються в призначені для них дні спочатку Кивелюк із Геретою ,а потім і інші. Зараз після того кличе мене директор і каже: „Я ж просив вас не позичати нікому заборонених видань, а ось староста сказав, що один із арештованих ваших помічників мав „Націоналістичну Думку" і признався, що дістав її в „Просвіті". Звичайно, я відпекалася й сказала, що нікому не позичала заборонених видань, і що все це очевидно вигадка або самого старости, який любить присікатися до кожного кроку „Просвіти", або хлопця.

Вертаюсь до бібліотеки й думаю: хто б це міг бути, бо різні помічники позичали той журнал. Кивелюк? — ні, ручусь, Охримович? — ні, ручусь, Гелета? — ні, ручусь. Це — Іванчук, „красная девіца". Приходжу в бібліотеку ,де урядує Іванчук. Викликаю його в сіни і мовчки насваряюсь пальцем. Хлопець відразу червоніє і починає божитися, що він нікому не казав, що то я позичила, а казав, що сам узяв. Це таки була правда, що він взяв власними руками, але ж я дала йому ключик. Тоді я кажу: „Іванчук, ви не можете належати да конспіративної організації, бо вас можна зразу зловити. Я ще нічого вам не сказала, а ви вже почервоніли.

(Закінчення на стор. 4)

Юліян Ревай перевибраний на голову Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу 31-го січня в Українському Народному Домі відбулися 8-мі Річні Загальні Збори Членів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку. Збори відкрив голова Управи п. Юліян Ревай, який і проводив нарадами, а секретарював п. Йосип Гарасимяк. Провідник зборів привітав п. д-ра Ілярія Харака з Відня, голову тамошньої Української Медичної і Харитативної Служби, який перебуває в ЗДА. Із звітів голови Управи Ю. Ревая і скарбника інж. Романа Раковського довідалися присутні, що майно Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в минулому році переступило один мільйон долярів і 31-го грудня становило $1,000,483.02. Дивіденди в минулому році висосили 3.25 відсотка. Голова Номінаційної Комісії інж. Роман Білінський запропонував іменем комісії перевибрати всіх тих членів Управи і Комітетів, яким кінчається реченець їхнього урядування, на що Загальні Збори погодилися через аклямацію. Внаслідок цього Управа і склад Комітетів на 1959-ий рік представляється так: Управа: Юліян Ревай — голова, Богдан Фостяк — заст. голови, Йосип Гарасимяк — секретар, інж. Роман Раковський — скарбник, Григорій Дудка — заступник скарбника, Микола Чопик — книговод, Іван Флис — правний заступник. Контрольний Комітет: д-р Василь Одинський — голова, інж. Іван Гурик — секретар, Петро Банович. Кредитовий Комітет: Іван Василишин — голова, Евстахій Бехметюк — секретар, Іван Шепарович. Організаційний Комітет: Павло Червоняк — голова, Микола Іванчук — секретар, Лев Лепкий, мґр. Роман Ільницький і проф. Михайло Лисогір. Ці два останні є нововибрані, бо число цього комітету збільшено до 5-ох.

Д-р І. Харак з Австрійської Палати Праці на відвідинах у ЗДА

В п'ятницю дня 30-го січня ц. р., головну канцелярію УНСоюзу й редакцію „Свободи" відвідав д-р Ілярій Лев Харак з Відня, який займає видатну позицію в австрійському робітничому русі, будучи шефом суспільно - політичного департаменту в австрійській Палаті Праці, яка є репрезентаційною установою австрійських робітничих спілок, збудованою за зразком тамошньої Торговельної Палати. Приїхав д-р Харак до ЗДА в складі окремої делеґації, яка за ініціятивою Міжнародної Координаційної Адміністрації має познайомитися з діяльністю американських робітничих спілок і з продуктивністю праці та людськими взаєминами в американській індустрії. Делеґація перебуватиме в ЗДА до 20-го лютого ц. р., і на протязі цього часу має відвідати Ню Йорк, Вашинґтон, Филаделфію, Шикаґо, Дітройт та інші осередки. В розмові із членами головного уряду УНСоюзу і редакції „Свободи" д-р І. Харак інформував про життя і діяльність української громади у Відні й Австрії і з другогто боку знайомився теж з працею і досягненнями УНСоюзу. Д-р І. Харак перебував свого часу на Закарпатській Україні і був секретарем президента Карпатської України о. Августина Волошина.

Д-р Ілярій Лев Харак

ПРОФ. Д-Р Р. СМАЛЬ СТОЦЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-шої)

(СУЖА), інж Рижевський від Т-ва Українських Інженерів, п. Ю. Ревай від Українського Інституту Америки і „Самопомочі", п. М. Клецор від „Провидіння", п. Леся Храплива від „Пласту", п. Глазков від Верховної Ради Козачого Т-ва, д-р С. Демидчук персонально в імені давніх поселенців та ін.

Приявні дістали обширне друковане звідомлення Управи НТШ за час від 26-го січня 1957 до 31-го грудня 1958 а доповнювальний звіт склав проф. Р. Смаль-Стоцький, поклавши головний натиск на конечність розбудження більшого зацікавлення в громадянстві справами української науки та здобуття для неї відповідних фондів. Після оживленої дискусії, на внесок Контрольної Комісії під головуванням проф. Загайкевича одноголосно схвалено уступаючому Виділові абсолюторію з окремою подякою проф. Р. Смаль-Стоцькому за його заслуги для Товариства. Прийнято новий прелімінар бюджету у висоті $32,340 по стороні видатків і прибутків на 1959 рік. Попередній бюджетовий рік закінчився балянсом $36,694.54 з надвишкою $2,514.81. У дискусії інж. Богачевський підкреслював потребу приспішення англомовного видання книжки про Львів, на що зібрано квоту $1,836.48. Прийнято резолюції, відчитані ред. І. Кедрином. Прийнято одноголосно такий склад нового Виділу: — голова: проф. д-р Роман Смаль-Стоцький; заступники голови: д-р Вол. Калина і д-р Роман Осінчук; скарбник: інж. Р. Кобринський; науковий секретар: д-р Василь Стецюк. Члени: проф. М. Зайцев, д-р Гр. Лужницький, проф. М. Андрушків, адв. Р. Олесницький, проф. Василь Лев, проф. Мик. Величківський, ред. І. Кедрин-Рудницький, д-р Волод. Трембіцький. Заступники: д-р Борис Филипчак, і д-р Василь Ленцик. — Делегати до Головної Ради і ред. Василь Мудрий. Контрольна Комісія: проф. Б. Загайкевич, ген. П. Шандрук і д-р Вінкентій Шандор; заступники: інж. О. Гладишовський і д-р Вол. Петришин. — Приявних було 52 особи, дійсні і звичайні члени, а разом з надісланими уповноваженнями було 108 управнених голосів.

● Західньо-німецькі й Француські промислові кола, діставши згоду і підмогу від своїх урядів, порозумілись щодо спільної продукції транспортних літаків для своїх армій. У спільній з двома названими державами продукції озброєння і виряду для збройних сил братиме також участь Італія.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Миш.

Ялинка СУМА

11-го січня ц. р., Батьківський Комітет Ю. СУМА Осередку ім. П. Орлика влаштував скромну, але повну святочного настрою ялинку для юнацтва, батьків і прихильників СУМА.

Свято відкрив голова Батьківського Комітету проф. О. Байко. Після того сумівка Ганя Миронюк продеклямувала „Молитву", уривок з поеми „Прокляті роки" Юрія Клена. Отець Тришневський провів молитву і виголосив проповідь. Відкрилася куртина, і очі глядачів звернулися на сцену. Вертеп у виконанні юних сумівок і сумівців (Ю. Слонський, Д. Ковалик, А. Миколенка, М. Андріяшка, Б. Грицая, Є. Шавронського, Б. Корбяка, Б. Гузара і А. Ферко) на тлі гарно влаштованої декорації помітно захопив присутніх. Д-р М. Климишин в короткому слові з'ясував значення плекання наших рідних традицій на чужині, як дуже важний чинник у національному вихованні молоді. Юні сумівки подали на гарно прибрані столи нашу традиційну вечерю, кутю, вареники, голубці і інші страви, за які подбали охочі помогти нашій молоді мами Батьківського Комітету.

Ялинка закінчилася закликом голови Б. К. до присутніх, а через них до цілої нашої Дітройтської громади прибути на відкритя Тижня Юнацтва СУМА в неділю 8-го лютого ц. р. в залі У.Н.К. „Орлик". Ця перша цього року імпреза за час всього існування цього Осередку та ще до цього у ювілейному році має виглядати надзвичайно величаво, як видно з програми свята. Буде відкрита виставка ручних робіт юнацтва (коло 150 різних експонатів), мистецька частина присвячена 40-літтю Акту Злуки українських земель, в якій візьмуть участь: хор Ю СУМА, ансамбль молодих бандуристок під мист. керів. Петра Потапенка, оркестра Ю СУМА О-ку „Київ" під мист. керів. П. Сої, танцювальний гурток і інш. Виставка буде відкрита цілий теждень з відповідною програмою, на кожний день іншою.

Нема сумніву, що свято буде гарне, бо кожна імпреза, яку влаштовував досі цей Осередок для ширшого громадянства, завжди стояла на високому мистецькому рівні.

Є. Р.

ХОР „ТРЕМБІТА"

В червні 1958 року відбулися Загальні Збори хору, на яких по дискусії над діяльністю хору і наміченні плянів на наступний рік, зібрані члени хору висловили своє повне признання управі хору і його мистецькому керівникові, диригентові Кирилі Цепенді. Через аклямацію уділено уступаючій управі абсолюторію. Присутні на зборах, маючи на увазі добро і дальшу працю для розвою і успіху хору, вибрали нову управу в тому самому складі, що й попереднього року, лише з дрібними змінами. Промовці підкреслювали незвичайно гармонійну співпрацю між управою, диригентом і членами хору і як наслідок того, незвичайний поступ і успіх. Хор гостив у себе визначних мистців українського музичного світу, які висловлювали свій подив для організації, дисципліни і розвою товариства та його мистецького становища. Минулої осени влаштовано вечірку для членів хору і запрошених гостей, рідні і знайомих - співаків. Серед милої атмосфери, на товариському прийнятті, багато промовців від запрошених гостей, представників різних організацій і установ, як також від самого товариства, висловлювали свої думки і уваги до діяльности хору.

В тому ж часі вийшов проєкт заснувати жіночу секцію хору і цю думку зараз здійснено. На найближчому, великому концерті хору „Трембіта", що відбудеться в неділю, 15-го лютого 1959 у гарній залі „Арт Інститют" в Дітройті, вже побіч чоловічого хору, виступить уперше й мішаний хор. До хору прибуло багато нових співаків, так, що хор начислює тепер 90 осіб. Підготовано новий музичний репертуар українських і чужих композиторів. Як піяністка бере участь знана з попередніх успішних виступів, Лідія Соя. Жінки і чоловіки виступлять в одностроях.

Крім свого самостійного концерту, хор запрошено виступити на академії для вшанування 40-ліття державної Соборности України, що її влаштовують Відділи УККА в Дітройті, в репрезентативній великій залі Форд Авдиторіюм 25-го січня 1959 та на святі Т. Шевченка, що відбудеться старанням УККА і Укр. Амер. Федерації, в березні ц. р. Є в пляні виїхати з концертами до інших міст.

Я. Зубаль

Авторські вечори Віри Вовк у Пласті і в Союзі Українок

Ню Йорк. — Перед своїм від'їздом до Бразилії, українська письменниця і поетка Віра Вовк виступала із читанням своїх творів на літературних вечорах, влаштованих Крайовою Пластовою Старшиною у ЗДА і Пластовою Станицею в Ню Йорку та 64-им Відділом Союзу Українок у Ню Йорку. Зустріч з пластунами відбулася в суботу 31 січня в Народному Домі. Під час цієї зустрічі, що її відкрив голова КПС ЗДА д-р Ярослав Падох, вручаючи письменниці на пам'ятку гуцульську різьблену тарілку і даток КПС на видання готованої нею антології української літератури португальською мовою, про творчість Віри Вовк говорила ред. Ольга Кузьмович. Сама письменниця прочитала низку своїх поезій із збірок „Юність" і „Зоря провідна" та дещо з недрукованих речей. Після читання відбулася товариська вечірка, в якій взяли участь старші пластуни і сеньйори. Другий вечір Віри Вовк, влаштований 64-им відділом СУА, відбувся в неділю дня 1 лютого і в ньому взяло численну участь українське жіноцтво Ню Йорку. Про творчість Віри Вовк на цьому вечорі говорила Леся Храплива.

ДИР. МИКОЛА КАПУСТА

(В 75-річчя з дня уродин і в 50-річчя громадської і кооперативної праці)

В Сарселі біля Парижу, в містечку де міститься Наук. Осередок Н. Т. Ш., і де дозріває 2-га частина (гаслова) Енциклопедії Українознавства, живе і діє кооперативний і громадський діяч п. М. Капуста, один з директорів Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові між двома світовими війнами. Не вважаючи на свій похилий вік, він день-у-день працює для важливого діла, як книговод і член Фінансової Комісії, по давньому бадьорий і трудолюбивий.

З кооперативним рухом зв'язався Ювілят негайно, після закінчення фахових торговельних студій в Відні, оснувавши у Струсові фінансову установу „Поміч". Відтак його праця зосередилась у Рогатині (майбутній „Украін-Банк") та в рогатинському повіті, де поклав неоцінені заслуги в робудові кредитово-кооперативної справи як зразковий працівник і меткий організатор. У Львові з'явився М. Капуста після 1-ої світової війни і з гуртом інших чільних кооператорів взявся за відбудову і розбудову української кооперації, яка тяжко потерпіла в австр.-російській і в українсько-польській війнах. Централя — Рев. Союз Укр. Кооператив у Львові — в якому згодом став членом Дирекції і начальником ревізійного відділу — була надхненням усіх дальших кооперативних починань, фаховим та правним дорадником та всестороннім опікуном і оборонцем українських коператив.

Невтомних і ідейних працівників мала наша кооперація багато. Власне завдяки їм зросла вона в Західній Україні до такої сили, що створила наче б то „державу в державі" і страшила чужинецького окупанта своїми розвитковими тенденціями, як теж організаційною працею густих лав кооператорів, часто повних посвяти і відваги.

В передових лавах цих невтомних і безстрашних працівників ішов дир. М. Капуста. При помочі штабу ревізорів він дбав за чистоту кооперативної справи, за її фахове ведення, за зразкове пов'язання з тереном, що мало теж велике всенаціональне значення, і причинилося у великій мірі до небувалого зросту сили української кооперації на наших західніх землях. Дир Капусту шанували й любили за його повагу і разом з тим за скромність, за невсипущу працю і доцінювання праці співробітників, за його особисту культуру, що так чітко віддзеркалювалася в його поведінці з людьми.

Та не тільки західно-українській кооперації віддав свій творчо - громадський талант і фахове знання дир. М. Капуста. Просвіта, Рідна Школа, НТШ й інші установи не раз користувалися його господарськими умілостями, його безкорисним трудом. Він ніколи не відмовлявся і ніколи не шукав розголосу чи матеріяльних користей. Ще й сьогодні він не тільки працює в Фінансовій Комісії Наук. Осередку НТШ в Сарселі, але і є членом ККомісії КОДУС-а (Комісії Допомоги Укр. Студентству).

Сотні живих свідків трудолюбивого житя дир. М. Капусти з радістю довідуються, що Ювілятові минуло 75 років у доброму стані, і що він усе ще активний, та бажають йому ще довгого віку у доброму здоров'ї.

В. Несторович

☩

Оповиті безмежним горем сповіщаємо всіх Знайомих про несподівану смерть
НАШОГО ЄДИНОГО СИНА
і СЕСТРІНКА,
д-ра ЮРКА ДУВАЛА
(* 1927 — † 1959)
асистента професора фізики на Університеті Assumption у Віндзорі.
Смерть стрінула Покійного несподівано, після нещасливого випадку, 22-го січня 1959 р.
Похорон відбувся в Торонті, 26-го січня ц. р.
Василь і Ірина ДУВАЛО — батьки
Марійка ГОРОХОВ'ЯНКА — тета

БІБЛІОТЕКА Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ

(Закінчення зі стор. 2)

ли й почали виправдуватися". Цей бідний хлопець через кілька років після цього таки загинув від большевицьких повстанців на Словаччині. Був він тоді вже одружений і, здається, мав дитинку. Славний був, чесний, але дуже прямий і не вмів крутити.

На закінчення треба сказати, що, при всіх своїх недоліках, бібліотека виховала немалий гурт молоді в дусі любови до батьківщини, дала їй знання історії, літератури та природи, допомогла ширше пізнати батьківщину, розвинути духові здібності, а може й усвідомити свій життьовий шлях. Вона виконала з себе чимало видатних українських громадян, що з них одні поклали свої голови в боротьбі за Україну, а інші ще й тепер працюють із самопосвятою на різних ділянках праці чи громадської, чи політичної.

Поляки добре зрозуміли ролю бібліотеки в українському національному житті, бо не минали її ніколи при своїх рубіжних наскоках на „Просвіту". А особливо „попилися" вони в 1938 році. Тоді порозбивали шафи, порозкидали й понищили книжки, але видно, щось їм перешкодило завершити ганебне діло. На місці злочину залишили свої знаряддя, між іншим товстелезну палицю, яка в голові була понатикана грубими цвяхами.

В роках коли в УССР відбувалась українізація, розпочато переговори про перенесення бібліотеки до Харкова. Як зараз пригадую, одного дня приходить до бібліотеки голова М. Галущинський з якимось панком. Представляє мене, що я сестра відомого письменника і вченого п. Володимира Дорошенка. Ця рекомендація мені зовсім не сподобалася з огляду на мое минуле в Україні, де залишилися мої сестри. Голова з гостем почали оглядати бібліотеку, і, очевидно, голова, бажаючи зробити гостеві приємність, сказав, що бібліотека має й „їх" видання. Мене огорнув страх, щоб гість не подивився на ті книжки, бож вони були „цензуровані". Але я показала каталог, з якого він міг переконатися, що такі видання були. Гість, присмно усміхаючись, заявив, що вони можуть взяти бібліотеку разом із бібліотекаркою, і запитав мене, чи я схотіла б поїхати на Україну. „Що ж, — відповідаю, — коли справа буде актуальна, тоді будемо говорити".

І ще раз „удостоїлася" бібліотека відвідин совєтського гостя. Це вже було пізніше і привів його директор Маглас. Знову представив мене, як і М. Галущинський, а гість також запитав, чи я б поїхала на Україну. Я була сердита, що мене знову показують большевицьким агентам (я була переконана, що цей останній таки був агент) і прямо сказала, що не поїду. „Чому?" — запитав совєтський гість. — „Та тому, що ви б мене розстріляли, як і всіх, хто вертається". — „Ну, що ви — замішався він, — певно шуткуєте". — „Так, шуткую, як і ви" — відповіла я.

Коли большевики вперше в 1939 році прийшли до Львова, то вони таки добре „пошуткували" з бібліотекою, але цього я вже не бачила.

● Президент Айзенгавер і його дружина закінчили в понеділок 26-го січня цьогорічний сезон прийнять у Білому Домі прийняттям віце-президента Р. М. Ніксона та членів кабінету. 27-го січня гостем у Білому Домі був спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбурн.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

BUY U. S. SAVINGS BONDS!

Пам'яті великого філянтропа

(У річницю смерти д-ра Володимира Купчинського)

7-го січня минув рік, як болюча вістка стрілою прошила наші серця, звіщаючи про смерть Великого Самарянина та ідейного патріота української землі і народу — д-ра Вол. Купчинського. Д-р В. Купчинський впродовж 33-ох літ свого побуту в м. Ню Йорку служив українцям не тільки в Метрополії великого міста, але і поза ним і то без різниці на церковну чи партійну приналежність — помагав кождому, хто тільки до нього звертався.

„Іди до Купчинського С. Марк'с Плейс, а він тобі поможе" була утерта відповідь одних на нарікання і тягарі інших. А хто ж з нас не знає, як великою полегшою і осолодою стає несподівана поміч в несенні тягарів, коли, як то кажуть, „сонце сховалось". Таку поміч і осолоду умів і міг дати бл. п. д-р В. Купчинський.

Всім знана є Лічниця Медікел Сентер, в якій сотні найбідніших людей діставали безплатно лікування, але мало хто знає, що ця сама лічниця щорічно спалювала неоплачувані рахунки на суму 10 до 35 тисяч долярів. Д-р Купчинський був членом заряду тієї славної лічниці.

А хто ж не пам'ятає, з якою відвагою він обороняв бідних нових емігрантів? Він витягав їх з-поза таборових дротів, виступав за ними, помагав у судах, перед еміграційними властями. Помагав робітникам, артистам, священикам православним як і католицьким, редакторам, лікарям, адвокатам, інженерам, бо він знав, любив, вмів помогати. Коли не одному здавалося, що світ замкнув брами до спокою, життя, радости, — то він умів відчиняти їх і не один після довгих, безсонних та журливих ночей входив у світ повний нових надій на краще завтра. — Не стало його — нема і його помочі, брак його між нами дається так глибоко відчувати, що неодин нині почувається геть осиротілим, бо нема до кого вдатися в потребі та в наглих випадках.

Як вчений богослов і медик умів поєднати ці дві галузі знання і віддався службі своєму рідному народові. Будучи пастором української Пресвітерської церкви бачив і відчував тягарі не одної родини — і тому двері його хати були завжди до пізна відкриті. Все робив Покійний даром, з любови до свого народу, і ця доброта, яка не раз не одного дивувала, — винесла його на ту висоту, на яку другим тяжко видряпатися і звідки світити буде довго. Кожорічне Різдво Г. н. І. Христа пригадувати буде його світлу постать не тільки дітям, рідні, приятелям, але всім, хто знав його чи тільки чув про нього.

З нагоди роковин його смерти складаю $50 на наших обездолених інвалідів, про які Покійник ніколи не забував. — Вічна Йому Пам'ять!

о. Андрій Кушак
парох української православної церкви в Гіксвіл, Л. Айленд.

Короткі Вістки

● З Північної Кореї приїхав на засідання мішаної військової комісії в справах перемир'я у „нічийній смузі" кореспондент московської „Правди" журналіст Лі Донг Ійон. Скориставши з нагоди, він звернувся до південно-корейського старшини з просьбою признати йому право політичного азилю. Старшина передав його негайно під опіку американського офіцера. Збентежені комуністи заявили протест, але північно-корейський журналіст був уже в дорозі до столиці Південної Кореї.

● Англійський маршал Вайкавнт Монтгомері жаліється, що його критичні завваги на адресу командування ЗДА під час останньої війни на європейському континенті не сподобалися президентові Айзенгаверові. Монтгомері післав свою книжку з дедикацією Айзенгаверові, але не дістав потвердження відбору. Він заявив, що „Було б дуже прикро, якби я втратив приязнь цієї великої людини". У своїх споминах він закидає ген. Айзенгаверові помилкову стратегію, що спричинила великі людські втрати.

ДОЛЯ ЛЮДСТВА ЗАЛЕЖИТЬ ВІД 1.5 БІЛЬЙОНА АЗІЯТІВ

Вашингтон. — Адміністрація Федеральних Автострад повідомляє, що досі збудовано вже 2,788 миль федеральних автострад з усіх 41,000 миль, які мають бути збудовані згідно з законом із 1956 року. Дальша будова піде скоршим темпом, бо вже всюди закінчено підготовчі періоди до конструкції шляхів, в яких треба було дбати про відповідне приладдя до будови. Але голова сенатської підкомісії будови автострад Алберт Гор заявив, що деякі стейти заповільно будують шляхи, а інші ще навіть не почали будови (Делавер, Джорджія, Массачусетс, Теннессі і Вест Вірджінія). Тепер в будові є 3,710 миль автострад, і коли ця праця буде скінчена, тоді численні стейти поліпшать своє місце в змаганні за першенство в будові автострад, які мають дати краще получення між окремими містами з населенням 50,000 і більше.

ДОСІ ЗБУДОВАНО 2,788 МИЛЬ ФЕДЕРАЛЬНИХ АВТОСТРАД

Ню Йорк. — Австралійський амбасадор до ЗДА Говард Біл промовляв на прийнятті Пілігримів ЗДА в готелі Валдорф-Асторія і сказав, що доля людства залежить від півтора більйона азіятів, більшість яких вже є комуністами або є на шляху до комуністичної доктрини, бо їх до неї намовляють або змушують. „Одна річ є певна, казав амбасадор, коли ми втратимо Схід для комунізму, ми втратимо цілий світ", бо хоч ми і будемо ще десь жевріти, але вкінці і в нас згасне світло волі і настане темний вік для людства. Амбасадор Біл закликав до найтіснішої співпраці ЗДА і країн Британського Коммонвелту, бо тоді можна запевнити те, що ніхто не зможе в найближчому майбутньому при допомозі насильства робити політичні чи економічні зміни у світі, які скріплювали б комуністичний блок в Европі й Азії.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, відбудуться в суботу, 7-го лютого 1959 р., в год. 7-ій веч. — М. Юров, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Т-ва „Сокіл", В. 336, відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., в год. 1-ій по пол., в Народнім Домі, на 2-му поверсі. Просимо всіх членів прибути на ці збори. Новий уряд на 1959 рік слідуючий: Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр. Контр. Комісія: Л. Бачинський, Олена Степанек, заст. Н. Чорногор. Відвідувач хворих М. Лещишин. Делегат злуч. Орг. Г. Степанек, М. Матішин.

КЛІВЛЕНД, О. — Б-во св. В. Великого, Відд. 364, подає до відома своїм членам, що Річні Збори відбулись 1-го січня 1959 року, на яких вибрано таку Управу: Г. Кукіз, предс.; І. Кухта, заст.; І. Кореневич, рек. секретар; Є. Макарик, кас.; В. Владика, фін. секр. Контр. Комісія: Й. Красно, Й. Небожук, М. Сеньтів. Опікуни хворих жінок — Т. Бабон і М. Самсон; чоловіків — Управа Б-ва. Делегати до злуч. Організація — адв. О. Малицький і М. Кукіз. — Місячні збори будуть відбуватися в кожну другу неділю місяця, в год. 2-ій по пол., в УНДомі при 3161 E. 93rd St.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251, подає до відома членам, що місячні збори відбудуться в неділю 8-го лютого 1959 р., в церк. залі при В. 7-ій вул., зараз по великій Службі Божій. Довгоучих членів проситься вирівняти вкладки. — Управа.

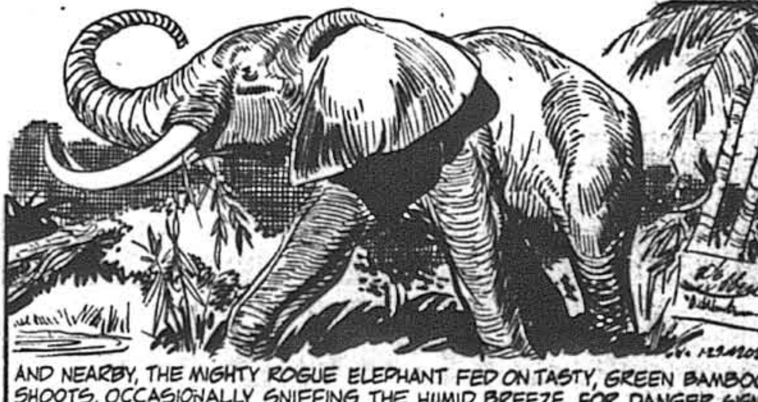
ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Від. 270 повідомляє своїх членів, що на Річних Зборах вибрано нову Управу на 1959 рік, в такому складі: Т. Гіль, предс.; Л. Зімак, заст.; С. Островський, рек. секр.; В. Карий, заст. М. Варан, фін. секр.; П. Лахоцький, заст.; організатор членів — ті самі, що були минулого року; опікуни хворих — П. Осіпловська, Ф. Жарський; Контр. Комісія: Г. Салюк, С. Гріца, І. Калуба. — Далі повідомляємо, що збори будуть відбуватися в другу суботу по першім в УНДомі, де звичайно.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 349, подає до відома, що на Річних Загальних Зборах, які відбулися в неділю, 18-го січня 1959 р., вибрано нову Управу на 1959 р. в такому складі: В. Ясіновський, предс.; І. Мартинчук, заст.; В. Бойко, кас.; І. Гнідь, секр.; Ю. Ясіновський, заст.; Й. Геречка, Д. Федина, Д. Федорців — члени Контр. Комісії; І. Довгий, В. Бойко, В. Добош — члени Комітету опікунів хворих. — Місячні збори членів будуть відбуватися кожної другої неділі в місяці.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

ТАРЗАН, ч. 4202. Мисливець.

Пізніше, коли сонце Куду було вже високо на мідного кольору небі, Тарзанова партія, вповні приготована до ловів, поволі посувалася по рівнині...

А недалеко могутній здичілий слон живився смачними зеленими бруньками, принагідно нюхаючи, чи не почує знаків небезпеки — людського подуву.

РОЗШУКИ

Софія Леншини пошукує рідного брата, Івана ЛЕНШИНА, зі Львова. Останньо перебував у Німеччині, Siegen in West у 1945 році. Голоситися на адресу:
Maria PANKIW
920 — 14th Ave. So.
Minneapolis, Minn.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!